

НАЦРТ ЗАКОНА О УДРУЖЕЊИМА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се оснивање и правни положај удружења, упис и брисање из Регистра, чланство и органи, статусне промене и престанак рада, као и друга питања значајна за рад удружења.

Овим законом посебно се уређује статус и деловање страних удружења.

Појам удружења

Члан 2.

Удружење, у смислу овог закона, јесте добровољна и невладина непрофитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради заштите људских права и слобода, остваривања и унапређивања одређеног културног, хуманитарног, еколошког, струковног, професионалног, социјалног, научног, образовног, здравственог, истраживачког, развојног, филантропског и другог заједничког или јавног, односно општег циља и интереса.

Политичке странке, пословна удружења и удружења организована ради бављења привредним и другим делатностима у циљу стицања добити, спортске организације и удружења, верске заједнице и спонтана привремена повезивања више лица уређују се посебним законима.

На удружења која немају својство правног лица, сходно се примењују прописи о ортаклуку, осим ако овим законом није другачије одређено.

На удружења чији је рад уређен посебним законом примењују се одредбе овог закона у питањима која нису уређена тим законом.

Слобода удруживања. Циљеви удружења

Члан 3.

Удружење се оснива и организује слободно и самостално је у остваривању својих циљева.

Циљеви и деловање удружења не могу бити усмерени на насилно мењање Уставом утврђеног поретка и нарушавање територијалне целокупности Републике Србије и државне заједнице Србија и Црна Гора, кршење Уставом зајемчених слобода и права човека и грађанина, изазивање и подстицање националне, расне и верске нетрпељивости и мржње.

Одредбе из ст. 2. овог члана примењују се и на удружења која немају својство правног лица.

Упис у Регистар

Члан 4.

Упис у Регистар удружења је добровољан.

Удружење стиче статус правног лица даном уписа у Регистар.

Јавност рада

Члан 5.

Рад удружења је јаван.

Остваривање јавности рада уређује се статутом удружења.

Време на које се оснива удружење

Члан 6.

Удружење се оснива на неодређено или одређено време.

Ако у акту о оснивању није друкчије одређено, сматра се да је удружење основано на неодређено време.

Асоцијације и делови удружења

Члан 7.

Удружење се може удруживати у савезе у и друге асоцијације у земљи и иностранству (у даљем тексту: асоцијације).

На асоцијације из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона.

Део удружења (секција, група, клуб, огранак, подружница и др.) може имати својство правног лица ако је то предвиђено статутом удружења.

На део удружења који има својство правног лица сходно се примењују одредбе овог закона.

Статусне промене

Члан 8.

Могуће су статусне промене удружења на начин утврђен овим законом.

Законитост рада удружења

Члан 9.

Удружење остварује активности у складу са законом, статутом и другим општим актима, и правилима асоцијације чији је члан.

II ОСНИВАЊЕ И НАЗИВ

Оснивачи удружења

Члан 10.

Удружење могу основати најмање три правна лица или пословно способна физичка лица с тим што најмање једно од тих лица мора имати седиште односно пребивалиште на територији Републике Србије.

Малолетно лице са навршених 14 година живота може бити оснивач удружења уз оверену писмену сагласност његовог законског заступника у складу са законом.

Оснивање удружења и оснивачки акт

Члан 11.

Удружење се оснива усвајањем оснивачког акта и статута и избором лица овлашћеног за заступање.

Оснивачки акт удружења садржи: лична имена односно називе оснивача и њихове адресе односно седишта; назив и седиште удружења; циљеве ради којих се оснива; лично име и адресу лица овлашћеног за заступање удружења; потписе оснивача и њихове јединствене матичне бројеве, односно број пасоша и земљу издавања пасоша за осниваче који су страни држављанини и датум доношења оснивачког акта.

Правно лице као оснивач потписује се тако што његов заступник уз назив правног лица додаје свој потпис и печат правног лица.

Статут удружења

Члан 12.

Статут је основни општи акт удружења.

Други општи акти, ако их удружење доноси, морају бити у сагласности са статутом.

Одредбе другог општег акта удружења које су супротне статуту, ништаве су.

Статутом се обавезно уређује: назив и седиште удружења; циљеви, област и садржај активности на остваривању циљева; унутрашња организација, органи, њихова овлашћења, састав, начин избора и опозива, трајање мандата и начин одлучивања; начин учествовања у раду удружења и доношењу одлука органа удружења од стране члана са статусом правног лица; овлашћења делова удружења у правном промету, ако их има; поступак за измене и допуне статута и поступак доношења и измена других општих аката удружења; заступање удружења; остваривање јавности рада; услови и начин учлањивања и престанка чланства; права, обавезе и одговорност чланова, посебно малолетних лица; начин стицања средстава за остваривање циљева и располагање средствима; начин

одлучивања о удруживању у асоцијације; начин одлучивања о статусним променама; поступање са имовином удружења у случају престанка рада; поступак усвајања буџета, финансијских и других извештаја; облик и садржај печата; друга питања утврђена законом.

Назив удружења

Члан 13.

Удружење има назив и седиште.

Назив удружења мора бити на српском језику односно српском језику и језицима који су у службеној употреби на територији на којој се налази његово седиште.

Назив удружења може бити и на једном страном језику или више њих, ако је то предвиђено статутом. Назив на страном језику се уписује у Регистар и исписује после назива на српском језику односно језицима који су у службеној употреби.

Скраћени назив удружења

Члан 14.

Удружење може имати и скраћени назив, који се одређује статутом. Скраћени назив уписује се у Регистар.

Седиште удружења

Члан 15.

Седиште удружења мора бити на територији Републике Србије, с тим да се као седиште одређује она јединица локалне самоуправе на чијој територији се налази место из кога се управља удружењем.

Употреба назива удружења

Члан 16.

Назив и скраћени назив удружења употребљавају се у правном саобраћају у облику у коме су уписани у Регистар.

Део удружења који има својство правног лица иступа под називом удружења и својим називом.

Разликовање назива удружења

Члан 17.

Назив новооснованог удружења не може бити идентичан називу других удружења која су уписана или уредно пријављена за упис у Регистар.

Назив удружења мора упућивати на циљеве удружења, односно не сме доводити у заблуду у погледу циљева удружења или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

Уношење назива Републике или личног имена у назив удружења

Члан 18.

Назив Републике Србије може се унети у назив удружења само на основу сагласности Владе Републике Србије, а назив аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе на основу сагласности њеног надлежног органа.

Име или део имена неког лица може се унети у назив удружења уз пристанак тог лица, а ако је то лице умрло – уз пристанак крвних сродника тог лица закључно са трећим степеном сродства у правој линији, с тим што се давањем пристанка једног од сродника сматра да је пристанак дат.

На захтев органа и лица из ст. 1. и 2. овог члана, орган који води Регистар брисаће из назива удружења назив Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, односно име личности ако оцени да је активностима удружења доведен у питање њихов углед.

Назив удружења не може садржати елементе предвиђене чланом 3. став 2. овог закона, као ни назив стране државе.

Симболи визуелног идентитета

Члан 19.

Удружење може имати свој знак, логотип и друге симболе, у складу са статутом.

Симболи визуелног идентитета удружења не могу бити идентични симболима других удружења и не смеју доводити у заблуду у погледу циљева удружења или у погледу тога о каквој се врсти правног лица ради.

III ЧЛАНСТВО И ОРГАНИ

Чланство у удружењу

Члан 20.

Свако лице може под једнаким условима утврђеним статутом да постане члан удружења.

Физичко лице може бити члан удружења независно од година старости, у складу са овим законом и статутом.

Изјаву о приступању, односно учлањењу у удружење за малолетно лице до 14 година старости даје његов законски заступник, а ако је у питању малолетник са навршених 14 година старости изјаву даје сам малолетник уз оверену писмену сагласност његовог законског заступника.

Удружење води евиденцију о својим члановима.

Ништавост одлуке органа удружења

Члан 21.

Сваки члан удружења може покренути поступак пред надлежним судом за утврђивање ништавости одлуке органа удружења која је донета супротно закону или општем акту удружења, у року од петнаест дана од дана сазнања за одлуку, а најкасније у року од три месеца од дана доношења одлуке.

Утврђивањем ништавости одлуке из ст. 1. овог члана не дира се у права стечена од стране трећих савесних лица.

Управљање удружењем

Члан 22.

Чланови управљају удружењем непосредно или преко својих изабраних представника у органима удружења.

Скупштина удружења

Члан 23.

Скупштина је највиши орган удружења.

Скупштина удружења усваја статут удружења, његове измене и допуне, одлучује о удруживању у асоцијације, о организовању делова удружења са својством правног лица, о усвајању годишњег буџета и финансијског извештаја удружења, о статусним променама удружења и престанку удружења, као и другим питањима утврђеним статутом удружења.

Статутом се може утврдити другачији назив органа који има функцију скупштине.

Статутом се могу предвидети и други органи удружења.

Начин сазивања скупштине и рокови у којима се скупштина мора сазвати, као и начин рада и доношење одлука уређује се статутом.

Заступник удружења

Члан 24.

Удружење има лице овлашћено за заступање удружења (у даљем тексту: заступник), изабрано односно именовано на начин утврђен статутом.

За заступника удружења може бити одређено само пословно способно физичко лице које има пребивалиште или боравиште на територији Републике Србије.

Заступник удружења дужан је да се придржава овлашћења одређених статутом и одлуком надлежног органа удружења.

Одговорност за штету

Члан 25.

Чланови органа удружења одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују удружењу, ако је та одлука донета грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује, осим ако су у поступку доношења одлуке издвојили своје мишљење у записник.

Поступак за накнаду штете покреће се на основу одлуке органа одређеног статутом удружења или статутом одређеног дела чланова удружења. Одлуком се може одредити посебни заступник удружења за поступак за накнаду штете.

Одредбе овог члана сходно се примењују и на радње заступника удружења и чланове органа дела удружења са статусом правног лица.

IV УПИС У РЕГИСТАР

Вођење Регистра удружења

Члан 26.

Регистар удружења води министарство надлежно за послове управе (у даљем тексту: Министарство), при чему Министарство може организовати обављање послова вођења Регистра и ван свог седишта.

Министар надлежан за послове управе ближе уређује садржину и образац пријаве и образац и начин вођења Регистра.

Актом из ст. 2. овог члана може се прописати вођење Регистра, односно евиденције у електронском облику, уз примену јединствених стандарда.

Садржина Регистра

Члан 27.

У Регистар се уписују: назив, седиште и адреса удружења; област остваривања циљева удружења; датум оснивања удружења; привредне и друге делатности које удружење непосредно обавља; име, пребивалиште, односно боравиште и јединствени матични број заступника удружења, односно број пасоша и земљу издавања, или дела удружења са својством правног лица; предвиђено време за које се удружење оснива; назив и седиште дела удружења са својством правног лица и датум његовог оснивања; чланство у асоцијацијама удружења; датум доношења односно измена статута; престанак рада и забрана рада удружења; подаци о статусној промени; подаци везани за ликвидацију и стечај удружења; број и датум доношења решења о упису у Регистар.

Пријава за упис

Члан 28.

Упис у Регистар врши се на основу пријаве за упис.

Пријаву за упис подноси заступник удружења.

Уз пријаву се подносе акт о оснивању, два примерка статута и фотокопија личне исправе заступника удружења.

Ако је оснивач правно лице, уз пријаву се подносе и подаци о лицу овлашћеном за заступање правног лица, одлука правног лица да приступа оснивању удружења и фотокопија извода из судског или другог регистра за правно лице.

Ако је оснивач физичко лице, уз пријаву се подноси и фотокопија личне исправе, а ако је оснивач малолетно лице уз пријаву се подноси и оверена писмена сагласност његовог законског заступника.

Ако је назив Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе саставни део назива удружења, уз пријаву се подноси и сагласност надлежног органа да одговарајући назив буде унет у назив удружења.

Ако је име или део имена неког лица саставни део назива удружења, уз пријаву се подноси и престанак тог лица, односно његовог крвног сродника закључно са трећим степеном сродства у правој линији ако је то лице умрло, да његово име или део имена буде унет у назив удружења.

Отклањање недостатака и одбацивање пријаве

Члан 29.

Министарство позива подносиоца пријаве да у року који не може бити дужи од 15 дана отклони недостатке:

- 1) ако је назив удружења идентичан називу другог удружења које је уписано или уредно пријављено за упис у регистар;
- 2) ако назив удружења може довести у заблуду о циљевима удружења или о каквој се врсти правног лица ради;
- 3) ако је пријава поднета од неовлашћеног лица односно уз пријаву нису поднете прописане исправе;
- 4) ако пријава, акт о оснивању и статут не садрже све податке прописане законом.

Ако подносилац пријаве у остављеном року не отклони недостатке, Министарство решењем одбацује пријаву.

Против решења министарства из ст. 2. овог члана може се покренути управни спор.

Прекид поступка уписа

Члан 30.

Ако Министарство оцени да су циљеви удружења у супротности са одредбама члана 3. ст. 2. овог закона, закључком прекида поступак уписа у Регистар и Врховном суду Србије подноси предлог за забрану рада удружења.

Решење о упису у Регистар

Члан 31.

Упис у Регистар врши се у року од 30 дана од дана пријема уредне пријаве.

О упису се доноси решење које садржи: датум уписа, редни број из Регистра под којим је упис извршен, назив, седиште и адресу удружења, основне циљеве ради којих је основано и лично име, адресу и јединствени матични број односно број пасоша и земљу издавања лица овлашћеног за заступање.

Против решења о упису у Регистар може се покренути управни спор.

Ако Министарство не донесе решење у року из ст. 1. овог члана, сматраће се да је удружење уписано у регистар наредног дана од истека тог рока.

Достављање решења о упису

Члан 32.

Примерак решења о упису доставља се удружењу и републичком органу надлежном за послове статистике, у року од три дана од дана доношења.

Уз примерак решења удружењу се враћа један примерак статута који је Министарство оверило својим печатом.

Републички орган надлежан за послове статистике врши разврставање удружења по делатностима, одређује матични број удружења уписом у Регистар јединица разврставања (правних лица) и примерак решења доставља Министарству и удружењу.

Промена података који се уписују у Регистар

Члан 33.

Удружење је дужно да Министарству пријави сваку промену података који се уписују у Регистар, у року од 15 дана од дана настале промене.

Уз пријаву промене доставља се акт надлежног органа удружења којим је извршена промена и записник са седнице органа када је акт донет.

Акт којим је извршена промена чији се упис тражи у Регистар мора бити донет од стране овлашћеног органа и у прописаном поступку.

На упис промена података у Регистру сходно се примењују одредбе овог закона о упису удружења у Регистар.

Исправе које се прилажу уз пријаву за упис у Регистар подnose се у изворнику, односно препису или фотокопији коју је оверио орган надлежан за оверу.

Одлука о промени статута удружења која садржи измену података који су уписани у регистар може да се објави тек по упису у Регистар.

Јавност Регистра

Члан 34.

Подаци уписани у Регистар су јавни.

Свако може да се поузда у тачност података уписаних у Регистар.

V ИМОВИНА И ОБАВЉАЊЕ АКТИВНОСТИ

Имовина удружења

Члан 35.

Удружење може стицати имовину од чланарине, добровољних прилога, донација и поклона (у новцу или натури), финансијских субвенција, оставина, камата на улоге, закупнине, дивиденди и на други законом дозвољени начин.

Активности удружења

Члан 36.

Удружење може да врши оне активности којима се остварују циљеви утврђени његовим статутом.

Удружење може да обавља и привредну, пословну или комерцијалну делатност којом се стиче добит, под следећим условима:

1) да је делатност у вези са његовим статутарним циљевима;

2) да је делатност предвиђена статутом;

3) да надлежни орган утврди да су испуњени услови у погледу техничке опремљености и заштите на раду и други прописани услови за обављање делатности.

Активности из ст. 2. овог члана обављају се у складу са прописима којима је уређена област у коју спадају активности које се обављају.

Послови које удружење закључи супротно одредби ст. 1. и 2. овог члана правно су ваљани, осим ако је треће лице знало или је морало знати за прекорачење.

Субвенције за реализовање програма од јавног интереса

Члан 37.

Када су у буџету Републике обезбеђена средства за подстицање програма које реализују удружења, а који су од јавног интереса, Влада Републике Србије, односно надлежни орган, субвенције за реализовање програма додељује на основу спроведеног јавног конкурса и закључује уговоре о реализовању одобрених програма.

Влада Републике Србије уређује ближе критеријуме, услове, начин и поступак доделе субвенција из ст. 1. овог члана.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењује и на субвенције које се удружењима додељују из средстава буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе.

Удружења која су из јавних средстава добила субвенције за реализовање програма од јавног интереса најмање једанпут годишње чине доступним јавности извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава и тај извештај достављају даваоцу средстава.

Одредба ст. 4. овог члана сходно се примењује и на удружења која су у претходној години користила пореске и царинске олакшице.

Пословне књиге и финансијски извештаји

Члан 38.

Удружење води пословне књиге и подноси финансијске извештаје у складу са прописима о рачуноводству.

Ревизију пословних књига и финансијских извештаја удружења може да врши само овлашћени независни спољни ревизор.

Годишњи обрачуни и извештаји о активности удружења подnose се члановима удружења на начин утврђен статутом.

Одговорност за обавезе удружења

Члан 39.

За своје обавезе удружење одговара целокупном својом имовином.

Чланови удружења и органа удружења могу лично одговарати за обавезе удружења ако поступају са имовином удружења као да је у питању њихова имовина или злоупотребе удружење као форму за незаконите или преварне сврхе.

Коришћење имовине удружења

Члан 40.

Имовина удружења може да се користи једино за остваривање његових статутарних циљева.

Имовина удружења не може се делити његовим члановима.

Одредбе ст. 1. и 2. овог члана не односе се на давање члановима пригодних примерених награда и накнада оправданих трошкова насталих остваривањем статутарних циљева удружења (путни трошкови, дневнице, трошкови преноћишта и сл.), уговорене теретне обавезе и исплату зарада запослених.

Прималац имовине удружења

Члан 41.

За случај престанка удружења као прималац његове имовине статутом се може одредити само домаће непрофитно правно лице.

Одредба става 1. овог члана не односи се на случај престанка удружења које је у време ступања на снагу овог закона користило имовину у друштвеној својини.

Република као прималац имовине удружења

Члан 42.

Ако се у тренутку престанка удружења не може поступити на начин одређен законом или статутом за расподелу имовине, или ако удружење престаје на основу одлуке о забрани рада, након спроведеног поступка ликвидације, имовина удружења постаје имовина Републике Србије, с тим што право коришћења припада јединици локалне самоуправе на чијој је територији било седиште удружења и има се користити у сврхе које највише одговарају циљевима удружења или у социјалне сврхе.

На начин из става 1. овог члана поступиће се и у случају престанка удружења које је у време ступања на снагу овог закона користило имовину у друштвеној својини, без обзира да ли је то удружење у међувремену уписано у Регистар у складу са одредбама овог закона.

Ништавост располагања имовином удружења

Члан 43.

Располагање имовином удружења супротно одредбама овог закона ништаво је.

VI СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ

Појам и врсте статусних промена

Члан 44.

Статусна промена је промена правног положаја удружења извршена на основу одлуке надлежног органа у складу са статутом и овим законом.

Статусне промене су припајање, спајање и подела удружења.

Припајање удружења

Члан 45.

Припајање је пренос целе имовине једног удружења (припојеник) на друго удружење (припојилац), на основу уговора о припајању.

Уговор о припајању садржи називе и седишта удружења, одредбе о преносу имовине удружења које се припаја (тачан опис права и обавеза која се преносе, при чему је дозвољено упућивање на посебне исправе) и права чланова припојеног удружења.

Припајање једног или више удружења другом уписује се у Регистар удружења.

На упис припајања сходно се примењују одредбе овог закона о упису оснивања удружења.

Уз пријаву за упис подносе се и одлуке скупштина удружења која учествују у припајању о прихватању закључења уговора о припајању (у истоветном тексту), уговор о припајању, решење о упису у Регистар удружења која се припајају.

Уписом припајања у Регистар престају да постоје припојена удружења, а удружење припојилац наставља са радом под називом под којим је уписано у регистар.

Спајање удружења

Члан 46.

Спајање је оснивање новог удружења на које прелази целокупна имовина два или више удружења која се спајају.

На поступак спајања удружења сходно се примењују одредбе овог закона о припајању.

Спајањем престају да постоје удружења која су се спојила, а новонастало удружење сматра се новим удружењем на које се сходно примењују одредбе овог закона о оснивању удружења.

Подела удружења

Члан 47.

Удружење се може поделити на два или више удружења.

Одлука о подели удружења има правно дејство акта о оснивању.

На поступак поделе сходно се примењују одредбе овог закона о припајању удружења.

Подељено удружење престаје да постоји, а на поступак уписа новонасталих удружења примењују се одредбе овог закона о оснивању удружења.

Удружења настала поделом одговарају солидарно за обавезе подељеног удружења.

Удружења настала поделом уписују се у Регистар после разграничења средстава, права и обавеза (деобни биланс).

VII ПРЕСТАНАК

Услови и начин брисања удружења из Регистра

Члан 48.

Брисањем из Регистра удружење губи статус правног лица.

Брисање из Регистра врши се само ако:

1) се број чланова смањи испод броја потребног за оснивање, а надлежни орган удружења не донесе одлуку о пријему нових чланова у року од 30 дана;

2) истеком времена на које је удружење основано;

3) надлежни орган удружења донесе одлуку о престанку рада;

4) је извршена статусна промена која, у складу са овим законом, има за последицу престанак удружења;

5) се утврди да удружење не обавља активности на остваривању статутарних циљева, односно да није организовано у складу са статутом дуже од две године непрекидно или ако је протекло двоструко више времена од времена утврђеног статутом за одржавање седнице скупштине, а она није одржана;

6) је удружењу забрањен рад;

7) стечајем.

Министарство решењем утврђује чињенице из става 2. тачка 5) овог члана и против овог решења може се покренути управни спор.

У случајевима из става 2 тач. 1), 2), 3), 5) и 6) овог члана брисање из Регистра врши се након спроведеног поступка ликвидације удружења, ако законом није другачије одређено. О спровођењу поступка ликвидације у Регистар се уноси забелешка.

О брисању из Регистра Министарство доноси решење, против кога се може покренути управни спор.

Забрана рада удружења

Члан 49.

О забрани рада удружења чији су циљеви или делатности супротни одредби члана 3. став 2. овог закона одлучује Врховни суд Србије (у даљем тексту: Суд).

Одлука о забрани рада удружења може се заснивати на радњама чланова удружења ако постоји веза између тих радњи и делатности удружења или његових циљева, ако се радње заснивају на организованој вољи чланова и ако се према околностима случаја може сматрати да је удружење толерисало радње својих чланова.

Удружењу ће се забранити рад ако се учлани у међународну организацију или удружење које делује ради остваривања циљева из члана 3. став 2. овог закона.

Забрана рада удружења односи се и на све делове удружења.

Забрана рада асоцијације односи се и на она удружења у њеном чланству која су изричито била обухваћена поступком забране.

Поступак за забрану рада удружења покреће се на предлог Републичког јавног тужиоца, органа надлежног за вршење надзора над радом удружења или министарства надлежног за област у којој се остварују основни циљеви удружења.

Поступак за забрану рада удружења може се покренути и водити и у односу на удружења која немају статус правног лица.

Симболи визуелног идентитета и друге ознаке удружења коме је забрањен рад (заставе, паролe, униформе, грбови, значке и др.) не смеју се јавно употребљавати.

Поступак за забрану рада удружења

Члан 50.

Поступак за забрану рада удружења води се, ако овим законом није другачије одређено, према правилима закона којим се уређује парнични поступак.

Поступак за забрану рада удружења је хитан.

Суд ће без одлагања предлог за забрану рада удружења доставити лицу које је у време подношења предлога било заступник удружења, а ако се том лицу не може извршити достава или је то лице спречено да уредно заступа удружење, суд ће поставити привременог заступника.

Расправу о предлогу за забрану рада удружења Суд је дужан да одржи у року од 15 дана од дана доставе предлога заступнику удружења, односно од дана постављања привременог заступника.

Суд може одржати расправу и донети одлуку и ако уредно позвана лица не дођу на рочиште, на шта ће се та лица у позиву за расправу изричито упозорити.

На основу одржане расправе Суд пресудом изриче забрану рада удружења или одбија предлог.

Суд изриче и јавно објављује пресуду одмах по закључењу расправе.

У образложењу пресуде обавезно се наводе разлози због којих је деловање удружења забрањено.

Пресуда се мора израдити у писаном облику и њени оверени преписи отпремити странкама и Министарству у року од пет дана од дана доношења.

Изрека пресуде о забрани рада удружења објављује се «Службеном гласнику Републике Србије».

Пресуда Суда је правоснажна и против ње се може поднети захтев за заштиту законитости.

Министарство ће у року од три дана од дана пријема пресуде којом је изречена забрана рада удружења, у Регистру извршити забелешку забране рада удружења.

Ликвидација удружења

Члан 51.

Ликвидација удружења се спроводи када удружење има довољно финансијских средстава за покриће свих својих обавеза.

Поступак ликвидације удружења спроводи се сходном применом одредаба закона којим се регулише ликвидација привредног друштва, ако овим законом није другачије одређено.

Предлог за покретање поступка ликвидације у случајевима из члана 48. ст. 2. тачка 1), 2), 3), 5) и 6) и члана 53. ст. 2. овог закона подноси Министарство.

Од тренутка када су се стекли услови за покретање поступка ликвидације, удружење може предузимати само активности потребне за спровођење ликвидационог поступка.

Доношењем одлуке о престанку удружења ликвидацијом и именовањем ликвидатора престају овлашћења органа удружења и заступника и пуномоћника удружења, осим овлашћења надзорног одбора, ако га удружење има.

Одлука о престанку удружења ликвидацијом

Члан 52.

У случајевима из члана 48. став 2. тач. 1), 2) и 3) овог закона, скупштина удружења дужна је да у року од 15 дана од дана наступања разлога за престанак удружења донесе одлуку о престанку удружења ликвидацијом и именовању ликвидатора и да ову одлуку у року од три дана од дана доношења достави Министарству.

Удружење је дужно да одлуку из става 1. овог члана објави у "Службеном гласнику Републике Србије" у року од три дана од дана доношења, с позивом повериоцима да у року од 30 дана од дана објављивања одлуке пријаве своја потраживања.

Дејство отварања поступка ликвидације наступа са објавом из става 2. овог члана.

Поступак ликвидације у случају да није донета одлука

Члан 53.

Ако одлука о отварању поступка ликвидације и именовању ликвидатора не буде донета или не буде објављена, заступник удружења дужан је да о томе обавести Министарство у року од три дана од истека рока за њено доношење односно објављивање.

У случају из става 1. овог члана, као и у случају када заступник удружења не обавести Министарство о томе да су се стекли услови за спровођење поступка ликвидације, Министарство у року од три дана од дана пријема обавештења, односно од сазнања и утврђивања да су испуњени услови за спровођење ликвидације, органу надлежном за вођење регистра привредних субјеката подноси предлог за покретање поступка ликвидације, о трошку удружења, и за именовање ликвидатора.

На начин из става 2. овог члана Министарство поступа и у случајевима престанка удружења из разлога утврђених у члану 48. став 2. тач. 5) и 6).

Упис ликвидације у Регистар

Члан 54.

Овлашћење за заступање удружења прелази на ликвидатора даном отварања поступка ликвидације.

Одлука скупштине удружења о престанку удружења и подаци о ликвидатору уписују се у Регистар.

У називу удружења уписује се ознака "у ликвидацији".

Поступак после спроведене ликвидације

Члан 55.

Са имовином удружења која преостане после намирења поверилаца, ликвидатор поступа на начин предвиђен законом и статутом удружења.

Ако је удружење у календарској или претходној години користило средства из јавних прихода или пореске, односно царинске олакшице, она се враћају даваоцу.

После предаје имовине примаоцима, ликвидатор подноси пријаву за брисање удружења из регистра, уз коју прилаже извештај о току ликвидације и изјаву да је сва имовина подељена у складу са законом и статутом.

Скраћени поступак ликвидације

Члан 56.

Удружење може престати по скраћеном поступку ликвидације ако после доношења одлуке о престанку удружења већина чланова скупштине да регистарском органу оверену изјаву да су измирене све обавезе удружења према повериоцима и да су регулисани сви односи са запосленима.

Чланови скупштине удружења из става 1. овог члана одговарају солидарно за обавезе удружења три године од дана брисања удружења из регистра.

Удружење које престаје по скраћеном поступку брише се из регистра, уз уписивање у регистар личних имена и адреса, односно назива и седишта чланова скупштине из става 1. овог члана, с назначењем њихове солидарне одговорности за обавезе удружења.

Стечај удружења

Члан 57.

Над удружењем које је трајније неспособно за плаћање спроводи се поступак стечаја сходном применом одредаба закона којим се регулише стечај.

Министарство брише удружење из регистра на основу правоснажне одлуке о закључењу стечајног поступка.

На упис у регистар података који се односе на стечај удружења сходно се примењују одредбе закона којим се регулише стечај о упису у надлежни регистар одлука из стечајног поступка.

Пријаву за упис података из става 3. овог члана Министарству доставља стечајни управник.

IX СТРАНА УДРУЖЕЊА

Појам страног удружења

Члан 58.

Страно удружење, у смислу овог закона, јесте удружење са седиштем у другој држави, основано и регистровано по прописима те државе ради остваривања неког заједничког или општег интереса или циља, а чије деловање није усмерено на стицање добити.

Одредбе овог закона које се односе на упис у Регистар и рад удружења примењују се и на упис у Регистар и рад представништва, канцеларије и другог организационог облика страног или међународног невладиног непрофитног удружења које има седиште на територији Републике Србије (у даљем тексту: представништво), ако законом или међународним уговором није друкчије утврђено.

Пријава за упис представништва страног удружења

Члан 59.

Представништво страног удружења може да обавља своју делатност на територији Републике Србије након уписа у Регистар страних удружења који води министарство надлежно за послове управе.

Уз пријаву за упис у Регистар подноси се: оверен превод акта о регистрацији удружења у матичној држави или потврде (изјаве) оверене од стране суда или јавног бележника да удружење има према праву матичне државе статус правног лица и без уписа у регистар; оверен превод одлуке надлежног органа страног удружења о отварању представништва Републици Србији; оверен превод одлуке о лицу овлашћеном за заступање представништва, копија исправе о идентитету тог лица и пријава боравка у Републици Србији; оверени превод статута или одговарајућег акта који садржи податке о седишту и унутрашњој организацији представништва страног удружења на територији Републике Србије.

Подаци уписани у Регистар су јавни и свако има право увида у ове податке.

Решење о упису у Регистар и решење о брисању из Регистра представништва страног удружења објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије", о трошку страног удружења.

Садржина Регистра страних удружења

Члан 60.

У Регистар се уписује: назив страног удружења; држава у којој је страно удружење регистровано и седиште тог удружења у тој држави; време за које је представништво страног удружења основано; име лица овлашћеног за заступање и представљање страног удружења у Републици Србији, боравиште у Републици Србији и јединствени матични број, ако се ради о држављанину Србије и Црне Горе, односно број пасоша и земљу издавања пасоша ако се ради о страном држављанину; адреса седишта представништва страног удружења у Републици Србији и његових огранака; циљеви страног удружења; број и датум решења о упису у Регистар; датум решења о брисању из Регистра.

Примена прописа на запослене у представништву страног удружења

Члан 61.

На странце запослене у представништвима страног удружења примењују се прописи којима се уређује кретање и боравак странаца.

На држављане Србије и Црне Горе запослене у представништвима страног удружења примењују се прописи Републике Србије.

Средства за рад представништва страног удружења

Члан 62.

Представништво страног удружења може из иностранства уносити финансијска средства за рад представништва и за остваривање свог програма у складу са прописима о платном промету са иностранством.

Представништво страног удружења може, после измирења свих доспелих обавеза у Републици Србији и државној заједници Србија и Црна Гора, изнети неутрошена финансијска средства из става 1. овог члана, у складу са прописима о платном промету са иностранством.

Представништво страног удружења може привремено да увезе предмете и опрему који су потребни за његов рад и да их изнесе из Републике Србије у складу са царинским прописима и прописима о спољнотрговинском пословању.

Брисање представништва страног удружења из Регистра

Члан 63.

Представништво страног удружења престаје и брише се из Регистра:

- 1) ако је страно удружење престало са радом;
- 2) ако је страно удружење одлучило да представништво престане са радом;
- 3) ако је представништву страног удружења забрањен рад одлуком Врховног суда Србије.

Против решења о брисању из Регистра представништва страних удружења може се покренути управни спор.

Забрана рада представништва страног удружења

Члан 64.

Представништво страног удружења има право да делује слободно на територији Републике Србије, ако његови циљеви и делатност нису у супротности са Уставном повељом државне заједнице Србија и Црна Гора и Уставом Републике Србије, овим законом, међународним уговорима које је закључила државна заједница Србија и Црна Гора и Република Србија и другим прописима.

Одлуку о забрани рада представништва страног удружења чији су циљеви или делатности супротни одредби става 1. овог члана доноси Врховни суд Србије.

На поступак за забрану рада представништва примењују се одредбе овог закона којима се уређује забрана рада удружења.

X НАДЗОР

Надлежност за вршење надзора

Члан 65.

Надзор над применом овог закона врши министарство надлежно за послове управе.

Надзор над радом удружења на територији аутономне покрајине врши покрајински орган надлежан за послове управе, као поверени посао.

Инспекцијски надзор врши надлежно министарство преко управних инспектора.

XI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 66.

Новчаном казном од 300.000 до 600.000 динара казниће се за привредни преступ удружење ако обавља привредну или другу делатност у циљу стицања добити која није у вези са његовим статутарним циљевима или није предвиђена статутом или је обавља иако је надлежни орган утврдио да не испуњава услове за обављање делатности (члан 36. ст. 2.)

За привредни преступ из става 1. овог члана новчаном казном од 30.000 до 40.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Прекршаји

Члан 67.

Новчаном казном од 150.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај удружење ако:

1) статутом не обезбеди остваривање јавности рада или не омогући јавност рада на начин утврђен статутом (члан 5.);

2) обавља активности супротно закону, својим општим актима или статуту асоцијације чији је члан (члан 9.);

3) имовину не користи једино за остваривање својих циљева (члан 40.) или;

4) представништво страног удружења отпочне да делује пре уписа у Регистар (члан 59. ст.1.)

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 10.000 до 20.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Члан 68.

Новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара казниће се за прекршај удружење:

1) ако назив или скраћени назив не користи у облику у коме је уписан у Регистар (члан 16);

2) ако у року од 15 дана не пријави надлежном органу промену података који се уписују у Регистар (члан 33.ст. 1.);

3) ако удружење извештај о свом раду и о обиму и начину стицања и коришћења средстава не учини доступним јавности и тај извештај не достави даваоцу средстава (члан 37. ст. 4.);

За прекршај из става 1. овог члана новчаном казном од 7.000 до 15.000 динара казниће се и одговорно лице у удружењу.

Члан 69.

Новчаном казном од 10.000 до 20.000 динара казниће се за прекршај лице овлашћено за заступање удружења ако у прописаном року не обавести Министарство да није донета одлука о покретању поступка ликвидације или да она није објављена(члан 53.ст.1.).

ХП ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

У року од 90 дана ступања овог закона на снагу Министарство надлежно за послове управе донеће прописе о извршењу овог закона.

Члан 71.

Поступак уписа у регистар започет до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама закона који је био на снази на дан подношења пријаве.

Члан 72.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези основани према Закону о друштвеним организацијама и удружењима грађана ("Службени гласник СРС", бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94), као и они који имају седиште на територији Републике Србије а уписани су у Регистар према Закону о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије («Службени лист СФРЈ», број 42/90 и «Службени лист СРЈ», бр. 24/94, 28/96 и 73/2000), настављају са радом као удружења од дана почетка примене овог закона, с тим што су дужни да у року од годину дана од дана почетка примене овог закона ускладе свој статут и друге опште акте са одредбама овог закона.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези основани према Закону о друштвеним организацијама и удружењима грађана, чији организациони делови имају својство правног лица, дужни су да у року из става 1. овог члана поднесу пријаву за упис тих делова у Регистар.

Члан 73.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези из члана 72. овог закона дужни су да регистарском органу уз пријаву за упис усклађивања поднесу решења о упису у регистар друштвених организација и удружења грађана, одлуке о избору заступника удружења и личне исправе заступника удружења, као и три примерка новог статута.

Друштвене организације, удружења грађана и њихови савези који не постује у складу са ст. 1. овог члана губе статус правног лица и сматрају се брисаним из регистра, а њихова имовина прелази по сили закона на лица одређена статутом, односно законом, без спровођења поступка ликвидације.

Члан 74.

Непокретности у друштвеној својини на којима право коришћења имају друштвене организације, удружења или облици повезивања удружења (савези, односно асоцијације), са седиштем на територији Републике Србије (у даљем тексту: друштвене организације), даном почетка примене овог закона прелазе у државну својину.

Право коришћења на непокретностима из става 1. овог члана које су прешле у државну својину има јединица локалне самоуправе на чијем подручју се налази седиште ранијег корисника непокретности.

Јединица локалне самоуправе из става 2. овог члана дужна је да, давањем у закуп, омогући друштвеној организацији да настави да користи непокретности на којима је претходно имала право коришћења, ако друштвена организација исказа интерес за узимањем непокретности у закуп. Услови давања у закуп, посебно у погледу рока закупа и висине закупнине, не могу бити неповољнији од услова под којима јединица локалне самоуправе непокретности сличног квалитета и површине даје у закуп другим удружењима и организацијама које имају исте или сличне циљеве.

Јединица локалне самоуправе има право да откаже даље коришћење непокретности по основу закупа ако друштвена организација у року и на начин предвиђен овим законом не усклади свој рад са одредбама овог закона, као и у случају када након усклађивања са одредбама овог закона непокретности не користи за остваривање активности и делатности предвиђених својим статутом.

Ако друштвена организација не искаже интерес за узимањем непокретности у закуп или ако јединица локалне самоуправе откаже уговор о закупу у складу са ставом 4. овог закона, непокретност се може дати на коришћење другом удружењу само под истим условима.

Покретна имовина у друштвеној својини којом на дан почетка примене овог закона располажу друштвене организације из става 1. овог члана, даном почетка примене овог закона постаје њихова својина.

Имовина у друштвеној својини на којој право коришћења, односно право располагања имају друштвене организације из ст. 1. овог члана не може се отуђивати до дана почетка примене овог закона.

Сва имовина коју друштвене организације из става 1. овог члана стекну након дана почетка примене овог закона јесте њихова својина.

Члан 75.

Страна удружења која су отпочела са деловањем на територији Републике Србије пре дана почетка примене овог закона дужна су да своје деловање усагласе са овим законом и да поднесу пријаву за упис у Регистар, са потребним документима, у року од три месеца од дана почетка примене овог закона.

Ако страном удружење не поступи у складу са одредбом става 1. овог члана, министарство надлежно за послове управе донеће решење о престанку његовог рада, до уписа у Регистар.

Решење из става 2. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Надлежни орган државне заједнице Србија и Црна Гора доставиће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона евиденцију коју води о страним удружењима министарству надлежном за послове управе.

Члан 76.

Министарство за људска и мањинска права државне заједнице Србија и Црна Гора и министарство надлежно за унутрашње послове предаће министарству надлежном за послове управе евиденције друштвених организација и удружења грађана, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 77.

Даном почетка примене овог закона одредбе Закона о друштвеним организацијама и удружењима грађана ("Службени гласник СРС", бр. 24/82, 39/83, 17/84, 50/84, 45/85 и 12/89 и "Службени гласник РС", бр. 53/93, 67/93 и 48/94) и Закона о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију Социјалистичке Федеративне Републике Југославије ("Службени лист СФРЈ", број 42/90 и "Службени лист СРЈ", бр. 24/94, 28/96 и 73/2000), престају да се примењују на удружења грађана, друштвене организације и њихове савезе, осим на спортске организације и удружења.

Чланови 67. до 75. Закона о кретању и боравку странаца («Службени лист СФРЈ», број 56/80, 53/85, 30/89, 26/90 и 53/91), престају да важе даном почетка примене овог закона.

Члан 78.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а почеће да се примењује даном истека три месеца од дана ступања на снагу.